

Täysistunto

Tiistai 15.10.2019 klo 13.59—16.11

4. Hallituksen esitys eduskunnalle vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirjan hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 50/2019 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

14.59 Liikenne- ja viestintäministeri Sanna Marin (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä 50/2019 esitetään hyväksyttäväksi vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä tehty kansainvälinen HNS-yleissopimus siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan. Yleissopimuksella määrätään vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten aineiden merikuljetuksissa. Sopimuksella pyritään varmistamaan riittävä ja tehokas korvaus henkilöille, joille aiheutuu vahinkoa vaarallisista aineista.

Yleissopimus vastaa periaatteiltaan kansainvälistä öljyvahinkojen korvaamista koskevaa sopimusjärjestelmää. Ensisijaisessa vastuussa vahingosta on aluksen omistaja. Aluksen omistajan vastuu on ankara, ja hänen on katettava vastuunsa vakuutuksella tiettyyn vastuun enimmäismäärään saakka. Aluksen omistajan vastuuta täydentää yleissopimuksella perustettava kansainvälinen HNS-rahasto. Rahasto kattaa mahdollisen vahingon kustannukset siltä osin kuin aluksen omistajan vastuun enimmäismäärä ei riitä niitä korvaamaan. Rahaston toiminta rahoitetaan maksuilla, jotka kerätään sopimusvaltioissa toimivilta vaarallisten ja haitallisten aineiden tuojilta. Yleissopimus parantaisi vahingonkärsijöiden mahdollisuutta saada riittävä korvaus kärsimästään vahingosta. Sopimuksen hyväksyminen lisäisi aluksen omistajan vastuuta vahinkotilanteessa. HNS-rahaston myötä myös vaarallisten aineiden vastaanottajat sopimusvaltioissa osallistuisivat vahingon korvaamiseen tilanteissa, joissa aluksen omistajan vastuu ei riitä korvaamaan vahinkoa.

Yleissopimus ei ole tullut vielä kansainvälisesti voimaan. Viime vuosina on kuitenkin jo tehty kansainvälisesti paljon töitä sopimuksen voimaan saattamiseksi. Kanada ratifioi ensimmäisenä valtiona yleissopimuksen vuonna 2017, ja tämän jälkeen useat valtiot ovat joko ratifioineet yleissopimuksen tai valmistelemassa ratifiointia. Tämän vuoksi ehdotuk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2019 vp

sessä esitetään, että Suomessakin eduskunta nyt hyväksyisi yleissopimuksen. Esityksessä ehdotetaan kuitenkin, että Suomen liittymiskirja tallennettaisiin vasta sen jälkeen, kun myös suuria vaarallisten aineiden vastaanottajamaita on hyväksynyt yleissopimuksen. Yleissopimuksen voimaan saattamiseen liittyvät lait tulisivat voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kun yleissopimus tulee aikanaan voimaan Suomen osalta. Vaarallisten aineiden vastaanottamista koskevan raportointilain esitetään kuitenkin tulevan voimaan jo 1.1.2020. Tällöin Suomi voisi sopimukseen liittyessään toimittaa samalla sopimuksessa edellytetyt tiedot Suomessa vastaanotetusta maksuvelvollisesta lastista.

15.02 Raimo Piirainen sd: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän ministeriä tästä esityksestä. Tämä on todella, todella hyvä, kun tähän asti ovat valtio, kunnat ja pelastustoimi kantaneet merkittävän osan tästä vastuusta, ja nyt tulee merkittävästi vastuuta sitten myös aluksen omistajille — tämä panee vakuuttamaan nämä alukset. Ja tietysti onhan tässä kysymys myös siitä, että tehdään semmoisia aluksia, että ne eivät aiheuta vahinkoja. Ennen kaikkea kun näissä vaarallisten aineitten kuljetuksissa otetaan turhan usein riskejä, niin nämä riskit todennäköisesti vähenevät nyt tässä, ja tästä suuret kiitokset.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.